

Justis- og beredskapsministeren

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
24/7690 -

Dato
04.12.2024

Spørsmål nr. 498 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

Hvor mange straffesaker i Troms politidistrikt er henlagt på grunn av manglende kapasitet i 2023 og pr. 27.11 i år, og hvor mange av disse sakene hadde kjent gjerningsmann?

Svar:

Det har vært en bekymringsfull økning i antall «kapasitetshenleggelse» i enkelte politidistrikt fra 2023 til 2024. Årsakene til dette må antas å være sammensatte og må også sees i sammenheng med økningen i antall registrerte anmeldelser totalt de siste par årene. Resultatene på straffesaksområdet har blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten, og den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen.

For å kunne besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Riksadvokaten. Riksadvokaten har oversendt statistikk over alle politidistriktene. Statistikkuttrekket av henleggelseskoder er hentet fra politiets systemer per 27.11.2024, og Riksadvokaten har tatt forbehold om at det kan være enkelte nyanser/detaljer som ikke fullt ut belyses. Tidligere benyttet man koden "*Henlagt på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet*", men denne har endret navn til "*Henlagt ikke forholdsmessig ressursbruk*". Det fremgår av statistikken at det innenfor denne kategorien henleggelse (kapasitetshenleggelse) skilles mellom saker hvor det er lagt inn en mistenkt person (kode 78), og saker hvor det ikke er registrert noen mistenkt (kode 25).

Riksadvokaten har gitt følgende merknader til statistikken:

«Det er i den senere tid registrert en økning i antall kapasitetshenleggelse for en del politidistrikter. Ved vurderingen av denne økningen er det – for sammenhengens skyld – formålstjenlig å se på antallet slike henleggelse i forhold til den *totale* saksporføljen, dvs. hvor stor andel av påtaleavgjorte saker som er henlagt av kapasitetshensyn. Dette fordi antall anmeldelser og antall påtaleavgjorte saker varierer fra år til år.

Det har i 2024 vært en økning i antall registrerte anmeldelser på 4,7 prosent sammenlignet med samme periode i fjor (pr. andre tertial), herunder har det vært en økning i mindre alvorlige vinningslovbrudd og mindre alvorlige bedragerier. Dette er saksategorier som over tid har utgjort størsteparten av de totale kapasitetshenleggelsene.

Andelen kapasitetshenleggelse for landet som helhet øker noe fra 2023 til 2024. Mens 6,3 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2023 ble henlagt av kapasitetshensyn, er andelen pr. andre tertial i år økt til 8,5 prosent. Det har med andre ord vært en økning på 2,2 prosentpoeng.

Kapasitetshenleggelse er regulert i riksadvokatens rundskriv *Henleggelse på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet - RA 3/2016*. Det følger av rundskrivet at sentrale og alvorlige lovbrudd ikke skal henlegges på grunn av kapasitet, og det er ressursituasjonen for politidistriktets samlede straffesaksbehandling som skal iakttas ved vurderingen.

Riksadvokaten registrerer at bruken av kapasitetshenleggelse varierer mellom politidistriktene. Årsakene til dette er formentlig sammensatte og kan skyldes ulike forhold, herunder variasjoner i kriminalitetsbildet.

Konkret for den perioden det stilles spørsmål om, *kan* økt bruk av kapasitetshenleggelse for enkelte politidistrikter ha en sammenheng med en økning i alvorlige og prioriterte saker som ofte krever mye ressurser. Ett eksempel er Innlandet politidistrikt, som den siste tiden har hatt svært mange alvorlige straffesaker under etterforsking, herunder ni drapssaker. Slike forhold fordrer en aktiv prioritering fra påtalemyndighetens side for å sikre at de mest alvorlige sakene får tilstrekkelig oppfølging.

Flere statsadvokatembeter har oppfølging av politiets praksis med henleggelse, og riksadvokaten vil følge funnene og utviklingen nøye. I denne sammenheng kan nevnes at riksadvokaten arbeider med et nytt rundskriv om henleggelse, hvor man bl.a. vil se på behovet for å revidere føringene for bruk av ulike henleggelsesgrunner, herunder kapasitet.»

Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	597	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	812	1 986
Totalsum		1 409	3 113

Troms politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	3	66
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	3	119
Totalsum		6	185

Øst politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 227	1 127
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 644	1 655
Totalsum		2 871	2 782

Sør-Vest politidistrikt:

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 933	2 043
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 104	2 169
Totalsum		4 037	4 212

Oslo politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2 737	2 745
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	2 885	2 784
Totalsum		5 622	5 529

Sør-Øst politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 124	1 489
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 502	2 370
Totalsum		2 626	3 859

Agder politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1 651	1 692
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	1 283	1 095
Totalsum		2 934	2 787

Møre og Romsdal politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	4	4
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	4	16
Totalsum		8	20

Trøndelag politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	479	830
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	700	1 205
Totalsum		1 179	2 035

Nordland politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	2	22
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	12	34
Totalsum		14	56

Finnmark politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 27.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	1	46
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	35	121
Totalsum		36	167

Innlandet politidistrikt

Avgj.kode		2023	Pr. 13.11.2024
25 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Uten registrert mistenkt	286	480
78 Henlagt - ikke forholdsmessig ressursbruk	Med registrert mistenkt	306	1 042
Totalt		592	1 522

Kriminalitetsutviklingen i de senere årene, med stadig flere anmeldte forhold tilsier at politiet og påtalemyndigheten må prioritere. Samtidig er det avgjørende for befolkningens tillit til politiet at saker ikke henlegges på grunn av kapasitetsutfordringer i for stor utstrekning. Politiet er tilført betydelige ressurser både i RNB 2024 og foreslått i statsbudsjettet for 2025. Utfordringene på området ble også adressert i statsbudsjettet for 2024 der det ble bevilget 80 millioner kroner til et løft for etterforskningsfeltet. Midlene er fordelt med 30 millioner til styrket etterforskningskapasitet i politidistriktene og 7 millioner til kompetansehevende tiltak. Den høyere påtalemyndighet ble styrket med 43 mill. kroner for å sikre en sterkere fagledelse av politiets straffesaksbehandling. Jeg har forventninger om at styrkingen på området gir effekt.

Som nevnt innledningsvis har de bekymringsfulle resultatene på straffesaksområdet blitt adressert i styringsdialogen med både Politidirektoratet og Riksadvokaten. Den negative utviklingen har blitt særskilt fulgt opp fra departementets side utover den ordinære styringsdialogen. Det er blant annet adressert behov for tettere resultatoppfølging av de enkelte politidistrikter og et forsterket samarbeide mellom Politidirektoratet og Riksadvokatembetet.

Jeg har forventninger og legger til grunn at dette følges opp både av Politidirektoratet og av Riksadvokaten.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur